

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO (WSDZ)

Podstawa prawna:

- 1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737),
- 2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325),
- 3) Statut Zespołu Edukacyjnego nr 8 w Zielonej Górze.

ROZDZIAŁ I Założenia programowe

- 1) Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) ma na celu koordynację działań szkoły w przygotowaniu uczniów do wyboru dalszego kształcenia i zawodu.
- 2) Działania WSDZ mają na celu wspieranie uczniów w rozpoznawaniu własnych zainteresowań, zdolności i predyspozycji, zdobywaniu informacji o zawodach i rynku pracy oraz podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.
- 3) Planowanie kariery edukacyjno-zawodowej jest procesem długotrwałym – od edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej po klasy VII–VIII, gdzie organizowane są zajęcia związane z wyborem szkoły i zawodu. Można wyróżnić:
  - **Preorientację zawodową** – działania realizowane w przedszkolu i klasach I–III szkoły podstawowej. Polegają na wzbudzaniu ciekawości poznawczej, rozwijaniu zainteresowań dzieci oraz poznawaniu wybranych zawodów poprzez zabawę, gry i proste projekty. Jest to pierwszy etap doradztwa zawodowego, ukierunkowany na budowanie pozytywnego obrazu pracy i nauki.
  - **Orientację zawodową** – działania prowadzone w klasach IV–VI szkoły podstawowej. Skupiają się na poszerzaniu wiedzy o zawodach, świecie pracy i edukacji, rozwijaniu umiejętności współpracy, odpowiedzialności i przedsiębiorczości. Orientacja zawodowa to etap pogłębiania wiedzy o sobie i otoczeniu edukacyjno-zawodowym, który przygotowuje ucznia do pierwszych świadomych wyborów edukacyjnych.
  - **Doradztwo zawodowe** – działania realizowane głównie w klasach VII–VIII szkoły podstawowej. Polegają na przygotowaniu uczniów do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji dotyczących dalszej nauki i wyboru zawodu, planowaniu ścieżki kariery oraz korzystaniu z rzetelnych informacji o rynku pracy i systemie edukacji. Doradztwo zawodowe to etap wspierania ucznia w przechodzeniu od planów do konkretnych decyzji edukacyjno-zawodowych.
- 4) Trafny wybór szkoły ponadpodstawowej i zawodu wymaga wsparcia ze strony szkoły, rodziców i instytucji zewnętrznych.

- 5) Treści programowe mają rozbudzać ciekawość, motywację do nauki i gotowość do podejmowania pierwszych decyzji edukacyjnych, np. wyboru języka obcego, zajęć technicznych czy kół zainteresowań.
- 6) Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego określa zadania osób zaangażowanych w jego realizację, czas, miejsce i metody pracy oraz oczekiwane efekty.
- 7) Co roku doradca zawodowy opracowuje program realizacji doradztwa, który po opinii rady pedagogicznej zatwierdza dyrektor szkoły do 30 września.
- 8) WSDZ uwzględnia działania zgodne z Kierunkami polityki oświatowej państwa.

Główne zadania szkoły w zakresie doradztwa zawodowego

- 1) Wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów poprzez integrowanie treści doradczych z programem wychowawczo-profilaktycznym szkoły.
- 2) Wspieranie uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej poprzez rozpoznawanie ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji.
- 3) Diagnozowanie i monitorowanie potrzeb uczniów w zakresie informacji o dalszej edukacji, rynku pracy i zawodach oraz dostosowywanie do nich działań doradczych.
- 4) Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom oraz ich rodzicom.
- 5) Prowadzenie zajęć grupowych wspierających świadome wybory edukacyjne i zawodowe.
- 6) Gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie rzetelnych informacji edukacyjno-zawodowych uczniom, rodzicom i nauczycielom.
- 7) Wzmacnianie kompetencji nauczycieli w zakresie działań doradczych oraz włączanie treści doradztwa w proces dydaktyczno-wychowawczy.
- 8) Współpraca z instytucjami wspierającymi doradztwo zawodowe (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, OHP i inne).
- 9) Włączanie rodziców w proces doradztwa zawodowego poprzez organizowanie spotkań informacyjnych, warsztatów i konsultacji indywidualnych.

Cele Wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Celem WSDZ jest koordynacja działań szkoły w zakresie przygotowania uczniów do świadomego wyboru dalszego kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem etapów edukacyjnych:

- 1) Przedszkole – preorientacja zawodowa: wprowadzenie dzieci w świat zawodów, rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;

- 2) Klasy I–VI – orientacja zawodowa: poznawanie zawodów, kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy i edukacji oraz rozwijanie zainteresowań i zdolności;
- 3) Klasy VII–VIII – doradztwo zawodowe: przygotowanie uczniów do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

ROZDZIAŁ II Sposoby realizacji działań doradczych i osoby odpowiedzialne

Doradztwo zawodowe realizowane jest:

- 1) W przedszkolach i oddziałach przedszkolnych – na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z programem wychowania przedszkolnego.
- 2) W klasach I–VI szkoły podstawowej – podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego.
- 3) W klasach VII–VIII szkoły podstawowej – podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęć z zakresu doradztwa zawodowego (10 godzin w roku szkolnym).

Ponadto działania prowadzone są w ramach:

- zajęć z wychowawcą,
- pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- wycieczek edukacyjnych i spotkań zawodoznawczych,
- zajęć rozwijających zainteresowania.

Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ

Odbiorcami działań doradczych są uczniowie szkoły oraz ich rodzice/opiekunowie. W realizację Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego zaangażowane są następujące osoby i podmioty:

- 1) **Dyrektor szkoły** – koordynuje i nadzoruje realizację doradztwa zawodowego, zapewnia warunki organizacyjne, wyznacza nauczycieli odpowiedzialnych za WSDZ, współpracuje z instytucjami i rodzicami oraz do 30 września zatwierdza program doradztwa zawodowego po opinii rady pedagogicznej.
- 2) **Doradca zawodowy** – wspiera działania Dyrektora w zakresie realizacji WSDZ. Do zadań doradcy zawodowego należy:
  - diagnozowanie potrzeb uczniów w zakresie doradztwa zawodowego,
  - prowadzenie zajęć z doradztwa zawodowego,

- opracowywanie i koordynowanie programu doradztwa zawodowego we współpracy z nauczycielami i specjalistami,
  - wspieranie nauczycieli i specjalistów w realizacji działań doradczych,
  - koordynowanie działalności informacyjno-doradczej szkoły oraz udostępnianie rzetelnych informacji edukacyjno-zawodowych,
  - realizowanie działań wynikających z programu doradztwa zawodowego.
- 3) **Wychowawcy klas** – realizują treści doradcze podczas godzin wychowawczych, wspierają uczniów indywidualnie oraz współpracują z doradcą zawodowym i rodzicami.
  - 4) **Nauczyciele przedmiotowi** – włączają elementy doradztwa zawodowego do lekcji, inicjują projekty edukacyjne i koła zainteresowań, współpracują z wychowawcami i doradcą.
  - 5) **Specjaliści szkolni** (pedagog, psycholog) – wspierają uczniów w rozwoju osobistym i edukacyjnym, prowadzą działania psychoedukacyjne, profilaktyczne i diagnostyczne związane z wyborem ścieżki kariery.
  - 6) **Rodzice, absolwenci i zaproszeni eksperci** – uczestniczą w spotkaniach i konsultacjach, dzielą się doświadczeniem zawodowym, wspierają uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
  - 7) **Instytucje wspierające** (Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, urzędy pracy, Ochotnicze Hufce Pracy, szkoły ponadpodstawowe, uczelnie, pracodawcy, organizacje pozarządowe) – prowadzą warsztaty, konsultacje i inne formy wsparcia doradczego.

ROZDZIAŁ III Oczekiwane efekty realizacji Wewnętrzny systemu doradztwa zawodowego

- 1) Dzieci w przedszkolu (preorientacja zawodowa):
  - poznają różne zawody poprzez zabawę i obserwację,
  - rozwijają swoje zainteresowania i uzdolnienia,
  - uczą się współpracy, odpowiedzialności i wytrwałości.
- 2) Uczniowie klas I–III (preorientacja zawodowa):
  - rozpoznają i nazywają swoje zainteresowania oraz mocne strony,
  - potrafią mówić o marzeniach i planach,
  - znają podstawowe zawody i rozumieją, na czym polega praca w otoczeniu.
- 3) Uczniowie klas IV–VI (orientacja zawodowa):
  - poszerzają wiedzę o zawodach i ich znaczeniu,
  - rozwijają umiejętności współpracy i podejmowania decyzji,
  - łączą zainteresowania z możliwymi kierunkami nauki,
  - uczą się korzystania z podstawowych źródeł informacji.

- 4) Uczniowie klas VII–VIII (doradztwo zawodowe):
  - rozpoznają swoje zasoby, predyspozycje i ograniczenia,
  - znają oferty edukacyjne i możliwości dalszego kształcenia,
  - potrafią planować własną ścieżkę edukacyjno-zawodową,
  - rozwijają kompetencje społeczne, cyfrowe i przedsiębiorcze.
- 5) Nauczyciele i wychowawcy:
  - uwzględniają treści doradcze w pracy dydaktycznej i wychowawczej,
  - wspierają uczniów w rozwijaniu zainteresowań,
  - współpracują z doradcą zawodowym, specjalistami i rodzicami,
  - inicjują projekty edukacyjne i działania rozwijające.
- 6) Specjaliści szkolni (pedagog, psycholog):
  - wspierają uczniów w rozwoju osobistym i edukacyjnym,
  - prowadzą działania diagnostyczne, psychoedukacyjne i profilaktyczne,
  - pomagają w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.
- 7) Doradca zawodowy:
  - diagnozuje potrzeby uczniów w zakresie doradztwa,
  - prowadzi zajęcia doradcze i koordynuje program WSDZ,
  - wspiera nauczycieli i specjalistów w działaniach doradczych,
  - gromadzi i udostępnia informacje edukacyjno-zawodowe,
  - realizuje działania wynikające z programu.
- 8) Dyrektor szkoły:
  - koordynuje i nadzoruje realizację doradztwa zawodowego,
  - zapewnia warunki organizacyjne i wyznacza nauczycieli odpowiedzialnych za WSDZ,
  - współpracuje z rodzicami i instytucjami wspierającymi,
  - do 30 września zatwierdza program doradztwa zawodowego po opinii rady pedagogicznej.
- 9) Rodzice:
  - znają predyspozycje i mocne strony swojego dziecka,
  - rozumieją czynniki wpływające na wybór dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej,
  - aktywnie wspierają dziecko w podejmowaniu decyzji.
- 10) Instytucje wspierające, absolwenci i eksperci:
  - prowadzą warsztaty, spotkania i konsultacje,
  - dzielą się doświadczeniami zawodowymi,
  - wspierają szkołę w działaniach doradczych i promowaniu kształcenia.

ROZDZIAŁ IV Ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

- 1) Ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego ma na celu ocenę skuteczności podejmowanych działań, stopnia realizacji celów oraz ich dostosowania do potrzeb uczniów i rodziców. Monitoring i ewaluacja odbywają się w cyklu rocznym i obejmują:
  - analizę frekwencji i aktywności uczniów w zajęciach doradczych,

- ankiety ewaluacyjne dla uczniów i rodziców dotyczące przydatności zajęć,
  - konsultacje z nauczycielami i wychowawcami w zakresie treści doradczych,
  - analizę wyborów edukacyjnych absolwentów szkoły (szkoły ponadpodstawowe, kierunki kształcenia),
  - sprawozdanie doradcy zawodowego z realizacji programu przedstawiane dyrektorowi szkoły i radzie pedagogicznej.
- 2) Wyniki ewaluacji służą do modyfikacji i udoskonalania działań doradczych w kolejnym roku szkolnym.